Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

ЛАЙ ЛАЙЛО

СССР — ЗНАК ПОЧЕТА

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 27 сентябрь, 1977 шу. ● №116 (5863). ● Мах 2 хин.

ЮБИЛЕЙНИ ВАХТА ТОЛАМЕ ЧАКХЪЯККХА!

100000 тонн ХЬАЖКIАШ ПОАХАРГЬЯ ВАШ!

КИЙЧА ДА БОЛХ ДIАБОЛАБЕ

Тха совхоз — Наьсарин райсе керда балла боьлхан тIа, сонийн бешашан лаьлин дуй лостам. Цудухь хьажжийн дуйна ец — ерриг дIайийна хIинкаш я ялар 275 гектар мар. Царех 120 силоса хьекхай, ваьсарен ваатийна чуэца лаьрхIа я.

Совхоз хьажжийн кIаьна ялаьлха мелла я ютта, силоса хьакха йийзар тха. Из тIулаьн цIаьхха ца хIинийтар дуьйна тха дисноч хьи шера таьлна хьажжийн лоьдарIен хIинийн дIайийра хьажжийн. ДоагIаьн дола агротехнически тIулаьн дер кIайийна. Ялат дIаделхьа кIаьра гектара 5 центнер ялаьрIа минеральин удобрений тесоар, ихьова мехка бакхкар — цIаьх хьажжийн дIаделхьи, полта дIайийначуьнга тIекьаьгIен. Цунна ТалгIадоь тIоьхIаг лаьтараьгIа дIакъовлаьген, хьажкIайна йоахрIг йохьелген, оагам тоьдеоаш. Цуо тIекьаьгIа, хьажжийн кIаьстийнчуьнга. Кулаьташин йар мутIаьрашта хоьчо тIекьхь гербницдеш я тоьхIш.

Энергоресурс мелиеторашта Богатырев Султанен Хьайсамек, Албогачиев Iадрахьмана, Аушев Махьмадан сона цIаьнна дечь ца балха вIашар дер кхе, хьажжийн хенан мера хIинна ца хоташ.

Ялат чудерзадаре боьх ешаргIа бакхкара ипатовий методатIа чудерзар-транспортин отрад вIашатIаьлгIий, инженер Горчхинов Iалтур керте а волаш. Отрядийн я йиъ конкийн. ХIара комбайнийн ирсийн (кхий гаьнаьгIа я хьажа дадь ма) кхоъ автомашин цу балха кийчъьн ши тракторин (тIелоьжнаш).

ХIаьта, кIаьна боьхамашка а сецна, техникин заправка, кхаьа ремонт еаьга, боьхлоьта кIаьна лоьттаьлгIа, цар боьх бесна мотте, хьий тIа хуьрсан.

ПланагIа тIоьна лаьрIа хьажкъан 20 центнер ца хIара гектара тIара, баьхьа. оаьа тхоийна дIа а дийна, торонашка я хьажа, лаьрIа Октябрь хьалхарча ваьте 23 центнер фуьлгIийначу хулаш хIара гектара тIара хьажжийн чуэца. Паччахьаьлхенан дIалургха 550 тонна ялат — 50 тонна планан соагIа. Республика ялхха лаьрIаьнга 100 аьзар тонн хьажжийна юкъе из лоьдаьна цифра ян. хIаьта а тхо кIаьшка дIаьлачя дIаьна боьх бе бина чж кчв.

ЦIаьнкъе а да. « Хьажжийн кIаьн боьсешен гуттаьшкен лелда, ; лаьгIна боьчано а михо а зе ,чча. Цудухь ялат чуэцарг боьх 16 дийнахьа бакхйа лаьрIаьн. Тхоьй нийзан па тоьъ лоьлхьошна гIо дерзда — хIинз тIаьнарех хIо комбайна а йоьа лаьн хьажжийн лоьхкийн.

ЦIаьх хьажжийн ца боьйте лаьрIа я оаьхх йийца чуэцарг плана. Ялат дIаьххьаьрдолучча ваьхьчийна комсомольски, хьалхьа тIаьхьаьнгIой посташ хуьрсан. ХIинз, хьажжийн чуэца йоьлаьнехь киййга хьожаш хьалхой ба—юкъа йиста а долаш, хьийбаьца доаддуо хIинн, ойаргIоьнна ца хьаьна.

ХIара бехкоьхийна участок йоьлта коммунист хьийтта лаьрIаьд партийн организацин. Цу тIекьаьгIа вIашатIаьлгIа хьалгIетта партийн группа. Масала, Аушев Арун хьаттарна балхашка лаьмнаш хуьрсан, Мутаьева Аьхи — техника IаьнарIга, заправка ярга. Аушев Махьмад — транспорта маршруташка, по болт кийса барга, Курскиев Альмаз — ремонта балхашка хьожин хуьрсан.

Отрядан хьалхьоастаьн техника тIаьнз бригадин я. лоьлхьарна; районе поьсьоьстаьна кийтта хьо комбайн ца лаьмн

Сиілаьь-бокхчна Октября 60 шу дагаьрта

ЙОХАРГЙОАЦА ЧІОАГІАЛЕ

60 шу доаллш мегг Сиілаьь-бокхчна Октября. Ц1у покхаьІІ Іалаььгг доккхий хІамаш карадІаьннаш советски мехка. Уж кхьаьгг дика бІаргашу СССР кердашн Конституцин проекта тІерг. Цхьаьбакхаьчу, хьаьвсо а тІе ц1у проекта мугІаьрш дешаьна, хаьа кхоьа а дага ца доаллаьгаьнна Октябро ираьзна хьаьдиеча вай дуьхьалера а бІаьсте ворхІ-ворхІ лаьтта кхиьхьаьна гІаьнаьн.

Советски хаьна вай вахаьре хІинка тухушаьнна мел доккхий ц1ер йижаьІІн хІетаьдаьр пайдаьне хурсда дІаькха пачахьь шина дагадаьлаьна, хІинкаьр дІаькха ларо: «Іешшуьйна оттадина, уьмна чоьнгІаьнгІаьнна».

Кьаьнсечаьна аьхьа та хІамаш дозаьш, поэта-мичаьлаьр Ц1ан Іуьргата муьІ бІаьнна хІинка хьаьна лоьшаьн, хьаьвсо хуьІ хІаьнна доаьлаьр рузьгъе доаьшна хьаьвсо хІаьн ер пачхьаьнгІа из заьма...». Кьаьнсте хаьа-ер из вайтаьс сеана доаьна ГІаьнчаьн кьаьнашта Дешар дІаьр, ІаьІІта дешар, с бокъо а ешар, ирзаьн ІІаьнчаьн кьаьнашш доккхеш доаьлш тІе ер ва. Цхьа 478 школа я республике 260 зударшел дуьхьарга берашш деша а дагІаьш. Аьхьа цхьаьн Мозьерен районе а 20 зударгІ ахьчиг берашш да школашка дешаьн. Республике хІара ц1оаьлаьгІа саг деша ваГІаьш ва.

Хьаьвсо аьхьа багаГІа дуьйна хьаьнгІа фельдшераш доаьлаьна, шерра вахар доаьлаьгаьш доаьхьа доккхийна романашна кьаьчаьн хІинка вайнаьла художественни литературе.

Ноьхьа хьаьна массе даьхьа а хьаьдаьне парте лаьлабу жигІа - политически болх бахьаьне тІе ІаГІа хьунаьбечий пьаьрта системаьн. Советски Іаьлаьлаьн шерашна мехка хьаьлкхийнаьр марксизмэ - ленинизмэ идеешна та мугІаьрш а коммунизмэ идеаьш кийса кхаьрда доГІийна а болчу ньаьхьа интернационалистий поьхьал.

Сиілаьь - докхчна, доГІийна, кут кхаьрдина, Іаьхьа-хьаьл ІІоьргъаьчу эрсий хьаьлкІа цкьа мо дуьхьаьна а хьаьдеьхьаьн Советски Союзе Іаьлачаьна массе а хьаьвсо тешаьне ДотІаГІа ше хилар. Хьаьо кхьаьчча хаьа а. тІемз бирсеча шерашна а, мальша дахача хаьа а массеьла я! — цкьаьхьа хьаьрчаьне дегІа тІе йоьшаьлаьн кхаьрашта а иштта вайнаьх а ньаьдоьлаьш хьаьдаьГІа эрсий кьаьн. Цхьаьккта хуьрчаьш цуьнгІа берзаьт ца доаллаьш.

Соьга ийаьлла шек воаьшаьн оаьлаьу: эрсечо а кхечу кьаьчаьнашна сагІо даьхьа ца лоьшаьш, новкъостаьл ма деш, цхьаьн шийна хьаьмаьх-тайна а вина ваьрта Іомаьлаьн а культураьн кхийна цхьаьккта ГІаьГІаьн ноьхьа хуьрчаьнаьн, кхаьчаьнашна ГІаьГІаьн ноьхьа ГІаьГІийна, ГІаьГІийна хоьтташ доаьна ГІаьГІийна, ГІаьГІийна хоьтташ доаьна ГІаьГІийна, ГІаьГІийна хоьтташ доаьна

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРА 60 ШУ ДИЗАРГА

Украина: СССР-а цхьан д'езале

Берригача советски мехко а санна біаьшеренаьга нийсса бола нихъ хьаьбенаб Украино Сийлахь-боккхача Октябра тіеъьаргіа діадахача 60 шера. Республика къахьегамхоша арсийн вежарашца болча кхиеча халкъашца чоагіа хьаьгіо а болаш хьинарг ваьхьа дацьнад керда сийрда вахар хьалдеча, тіаккхудуча мостагіаг кьонаахчаліа лорадвьд карагідийина сийлахь - боккхий хіамаш. Фашистхи гіьарахой лелхабьчуа тіехьагіа берригача мехко новкъостал дир Донбасса шахташ Кривбасса рудникаш, Днепрогэса плотинка шхаметтаоттаяра, Киев, Харьков, Полтава, біаьш городашн юртаьш гуммашта юккьера хьалъоттаяра. Эггара дуккагіа болатн чоан хьадерех, кіора рудан довккхарех, баьха овсарас лакка йола машинаш арахецарех цаі а хинна діаэттай республика, из я мехка эггара дуккагіа ялат телаьрех цаі, сомийн комсийн бешамий краё, хьалхалаттаче ІЭлмаш культураин центр, дуиен халкъашта юкъьерча лоархіаиеча, дика тоаьчун курортий зона. Е оагіув кийчьаьча ТАСС корреспондентащца цкьина таханарча Украине гіолла ший тайпана никъ бе йиш я газет дешарашка. Октября сердалоно сийрдаьккхача Советски республика событешца діаьхий долча вахара дуккхача оагіоех цкьаираш мара белгалъхаш цар дувцаро.

ОКТЯБРО СИЙРДАЯЬККХА

А. П. ЛЯШКО,
Украински ССР Министрий Совета председатель

БЕЛГАЛДАРЧА 1977 шера хіара доаг-тіена керда ... дечо гарадаг вей алийий историе чуьхь керда зама — капиталиэмагара социалиэмагаст коммунизмагаст довда зама хьайбиллача Сийлахь-боккхача Октября 60 шу дизарга. Цу боккхача событеш ешу болча кийчоаьх хьаьхуо советски халкъа дерригача общественно-политически къахьегамен гіулкийх керттера чуолоцьмн.

Берригача Советий мехкарча а санна, Советски Украина къахьегамхоша, масеина разза хинна тіаймнар КПСС ЦК майскн (1977 шера) Пленумэ решиеин. Пленуме КПСС ЦК Генералэн секретарг, СССР Лъкхьаьрга Совета Президиумэ Председателгга новкъоста Л. И. Брежнева ьъьа доклада тіара положеениен вьволаин, СССР керлдна Конституте проект кхийдаг а еш, тіебирова чиккдоах КПСС XXV съьзда белгалдъ историческин пьаьъшн, иттлагіча экиталетка социально - экономически лекхарчиш, къахьегаме керда толамашн а ловкийн кхъьаьбоп уж Сийлахь-боккхача Октября 60 шу дизарга.

Социалиэмана карагіадаьнарий доккхийн лоархіаин дика біаргагіу Украиннага — сийлахь-боккхача Советски Совгіа-ннийта республикан цьаьнгга хьежийа.

«...Советски республикий содружестве, — белгалдаьккхар Л. И. Брежнева, — нарех діа а кийнтта, цу тайпана ший ниъаш иттаза ялсаг а дьаьх мара негіадаг Украина халкъа ший бедаьжаш боъьоъна ворржаг, ший къахьегаме ъьнарарн таланташтен шерра нийъ лаьн)» Мехка біаргачча ьъьаьн халкъбаьхкина комплексех совгіеех, вежарашца долча дерригачаداخاий новкъостдаьн гіонаьн ког гіортоаьта а еш. Советски Іаьдал латтаче шерашка доккхий толаниинداخاий Украински ССР-о экономика, Іаьдал, культура дегіаьхьувлаче, داخاий хьаьгоро товаче.

Промышленнин производства объем 90-эа боккхачіа эпнний республике. Тахан тхьаьнга 4 дийнхьа хьаьо дукха сийлахь-эпнаьгіа йоаьшш біаргачча 1913 шера яьр мисеел йола промышленин продукции. Дукхаэаза йоаьхо ийй промышленности керттерча, кардерча довкъой потенциал. Масала, оаьхкеداخاий болаш 53,1 миллион тоннага, داخاий, е 1913 шерани кийсаеча 22-эа داخاий хилар. Хьаьвй иза йола машиностроение баьвй, йоаьхо химический داخاий داخاий индустри. Дика داخاий داخاий داخاий

Доазол дехьара

Классови тІемий фронташка

«ЗАБАСТОВКАШЦА КЪОВСАМ ЛОАТТАБАРА ДИКАГІА ДОЛА ГІУЛАКХ»

Таллаг маших ешт шер со, 100 уший аьлар, I уший даитта, ас уший аьрошка тежар, Дійко «Дейли миррор» яхача газета тІе ешнеттачка реместо аьхка бечер борз болх. Со маьх ятта оттар Лондоне ши мода ярхарца дуккаделла дьлар, из ас лоре эгара аьхкоагІа ойхка форматтеттачоагІа бергигача мехкара маьх йотта покарниг болх ца бен сайиздаь. ЗІамагІча, геттара шиЙеел пойшкашца болх бойтача ламаста ваьнна кІалоастрашца дІоаьхка дуо оьсрадиш латтг. Шозза сеьвий маьхк.

Дійдіьсш ч покарий профессора вІашаттьхьаьла аьлаьнн тІаьхарн шаьдьна аьлаьш кьхьара вІашаттьхьа. Из вайбаттьхьа дІаболеннийл Бляклуе ваьгІуе шера кушка Британский тред — юнионий конгресса (БКТ) сьеьвдо болх — бе болаьнна ваьнкошкх. Иштта забастовке дІа ьаьна Ломе Шеффилде метталдуриашца. «Чулаке» ялаьх электронни компанас, «Плассей ши» ча машинаш сеа фирмин, Форда заводий болхошца.

Ваьнна ваьх «Говттара Бальвашна лерхІаренн айлаьн бурзьмаш болаьнг да БКТ сьеьвде дошкьхча дешашца. Таллаг забастовка къовсам аьбаларо тешаьна ду дІаьхо бодиге хаьа аьлара ТІаьл-торо доаьлаьр да ваьнна ваьна дІаьна хилаьра. Сьеьдо бакьдаьр мугІаьрчаьна ваьнна ваьна аьлаьнн ишьа ишу хьалца тиньнучуна ойхьаьча геттара «КьонгеттА лолга.

Цудухьа тамашъе ешаьг даьг профессийн сьеьде керттера хьаьрашш экономикин проблемаш хилаьр. Массеьск шера вІашаттьа инфлице хорнно эгаьбу моаьн, маьхшш тІаьстелау, промышленноста дуккаГІа ваьна доаьхьоьл цхьаьн метте аьтт. Сьеьдо шиЙ болх чаьхІьаьхьа ча денокка кепайоьжн тІа аьрадаьнер, ярхьс тІоаьГІаГІа хаьна доаьрІаьча 1973 шерачуна Британе производстваьн дукха хІаьна доаьгІа хилаьрх дІа ца шиннаьстьсаьна дашнна. ХІаьшш чаьхІьаьхьа промышленносте ца лоьхьаьнй 6 процент, ІІаьхта ешаьна промышленности — 17 процент.

Ибфаьнна, маьхшш тІедеттадьлар, индустрин цхьаьн метте сецаьр эгара хьалаг тоьхьа да шиЙ бакьаьнна ваьнна ваьна экономикин гоьхьаьрдаьла даьг доаттабера къьсдеагаьхой хьаьшшаьна, бакгалдаьмскар БКТ сьеьзде. Этта ерта воГІа дар — тІоьм чаьхІьаьхьа хаьна лекьно. ХІаьна эгаьрх лаьхдаьна ца болх бойш, ваьна сообщаьр, цхьа миллионн 700 заьнгІ сагера хІа а хьоьчеш.

ШиІ ІаьдаьГІ мерте эгаьна лейбористскан правительство цхьаьхьаьлар инфлицина орригача аьрнаьса болх шиЙ тайпара кхийдаьш «жолтаьн» «социальнийн контракт» аьлар болгІа. Хеташ лаьг дар алаьнй тІаьтохьлгІа профессийна хьа ца лаьгІа дукхаьнна правительство шера маьхшшаьтт процент лохдергІкхьар, бе болх ца хилар дІадолаьхьарлорнг. Бакъо, экспертаьгІа болча «хьо шера тІа-тІа» лаьхкьнг ца ваьнкаьн, къьлгаьчна бирнера оьсрадиш «Цьлаьнд». БКТ сьеьдо тешаьна дерг: «социальнийн контрактан пес бакъо-аьлар, къьлгаьчнийн ваьнбер ца ца. Цхьаьн дешнца аьлна, сьеьдо дІаьнкьгІар дІаьнгІча тайпара болх оьсрадиш лаьтт. Шозза сеьвий маьхк.

Дійдіьсш ч покарий профессора вІашаттьхьаьла аьлаьнн тІаьхарн шаьдьна аьлаьш кьхьара дІаьнна. Из вайбаттьхьа дІаболеннийл Бляклуе ваьгІуе шера кушка Британский тред — юнионий конгресса (БКТ) сьеьдо кьхьаьнна дІаьнна. Чулаке ваьнкошкх.

Иштта забастовке дІа ьаьна Ломе Шеффилде метталдуриашца. «Чулаке» ялаьх электронни компанас, «Плассей ши» ча машинаш сеа фирмин, Форда заводий болхошца.

Ваьнна тара дала йиш бийтеш британский экономикин деГІаьнрна, чунна ишьна болхьаьл моттгІаьнг совьалаьра перспективаьна хилаьр, хькьарча англичаьнгІа ваьнара ІьаьГІ-торо тоьаьлаьр? Аьр метаьда. Англійскен бизнесменца массеьск шера вІашаттьа шиЙ миллионийн дІаьхьаьтІаьл дай-меьнка индустри дегІаьйлаьнгІа. Цар уж дІаьгІаьйт доаьлаьр. Цар уж дІаьгІаьйт доаьлаьр ваьна, дагегІа болхлой кулгаш доаьна кІьна меьхкийна. Меьнка боаьнаьнга ваьлаьн ишеттаьшш дІадаьлаьна кІьна ишеттаьшш, ярхьс тІоаьГІаГІа хаьна доаьрІаьча 1973 шерачуна Британе производстваьн дукха хІаьна доаьгІа хилаьрх дІа ца шиннаьстьсаьна дашнна. ХІаьшш чаьхІьаьхьа промышленносте ца лоьхьаьнй 6 процент, ІІаьхта ешаьна промышленности — 17 процент.

Ибфаьнна, маьхшш тІедеттадьлар, индустрин цхьаьн метте сецаьр эгара хьалаг тоьхьа да шиЙ бакьаьнна ваьнна ваьна экономикин гоьхьаьрдаьла даьг доаттабера къьсдеагаьхой хьаьшшаьна, бакгалдаьмскар БКТ сьеьзде. Этта ерта воГІа дар — тІоьм чаьхІьаьхьа хаьна лекьно. ХІаьна эгаьрх лаьхдаьна ца болх бойш, ваьна сообщаьр, цхьа миллионн 700 заьнгІ сагера хІа а хьоьчеш.

ШиІ ІаьдаьГІ мерте эгаьна лейбористскан правительство цхьаьхьаьлар инфлицина орригача аьрнаьса болх шиЙ тайпара кхийдаьш «жолтаьн» «социальнийн контракт» аьлар болгІа. Хеташ лаьг дар алаьнй тІаьтохьлгІа профессийна хьа ца лаьгІа дукхаьнна правительство шера маьхшшаьтт процент лохдергІкхьар, бе болх ца хилар дІадолаьхьарлорнг. Бакъо, экспертаьгІа болча «хьо шера тІа-тІа»

СУХАЛБЕ!

Культура боьхкоьшта хьалхьнна лаьтта декьарен ишы а бекьхоьмаьнгІа хьа ушы шера Сийлаьь «Бокхаьна Октября 60 шу аьнарх ваьхьбоьхьаьл, керлачу Конституце проект хоьнаьн берригача советсен пхьа политическен а къьхьгаьна а хьинар аьдаьнна хьалаьшш. Уьш декьарен ч тоьхьаьр «проект хьчаьдечу кІеначуна лоьрлІаьнг дІаьн мел ишар дІа культура учреждаьнен кийча хилар, тар материаьлаьн базе чІоьгІаьнг. Мишта лаьтт ю гІулаьнх МаьгІалбокерна районерна культура учреждаьненашца? Цу дешнца хьажаьн дилар уьш дІаьоьнна «Сергеевоьн центр» хьалхьаьчоьнгІа.

Этта ишьна тхо кхьаьар Иварзе. Уьхаьа тоьхар хьаьна, кІир теха, басар хьаьха Іаьна кийчо ях баьвнаьб культура ШаьгІа а библиотека а. Іаьна хьоьчаьн бен дІахьа Іаьнаьшаьь. Баьгьаьь кІор хІиьз а хьебаьхьа ба.

— Іаьна эта кІор хьаьжьаьь ба, — аьлаь хьоьта Совета исполкома председателе М. Картоева. — ДикагІа дар газ хилеча. Иш бутт ка кьхьаьгІаьр ШаьгІа а, библиотека а, школе а газ чуйІаьла проектно - сметен документаьн оттаьр ишы. Техникаьца тхоьна хьаьбІаргаьчуьн Іаьна дар. ЧІоьгІа бийсаьна дар культура учреждаьненашца газ чуйолаьнгІа сихагІа ваьштІеьльоьнкьаьр...

Юртатькарчаьн культура учреждаьненга ишьс эгара дожьхагІа а лиьгІа а да Долаьковра культура ЦІа. Культура боьлхоьна шоьй ваьшшна ремонт чаьхІьаьхьай ухаьна. Цхьаьбаьхьа библиотека чуйолаьн моттиг Іан кийчьаьрх тахьаьрнаьна кулг дІо а техьаьнна.

— Уьш шера 20-на сентябре кийчьаьх яьлаьна еаьш ер библиотека, — аьлаь библиотекарга Энгелоевна Эйсета, — ухаьна ремонт елга хІаьна ІІа а доладьаьнна. ХІаьта де дехьаьнна дукха да. Хувьа дешаьн да юкъара тхоьвашш, топпар хьаьх, кІор тоха, басар хьаьха деза. Цу дерриг ненна хьаьхьоьдьь ачча 300 сом мара дан. Из кІеначе хетаьн ч а баьна Іоьлаьйлаь боьлхой.

Іаьнарга ІІоьаьнгІ да культура ЦІа а библиотека а. «Совьа Іай а латтІа Іа болхьоьш шийлаьча даьгІаьн тІе. Уьх шера а котельаьн латтІа тохьаьш, по болх ишьта бу техьаьнна. — летиь культура боьлхой.

Керлачу Редактен Юьхьарга Ачалихен мел ишар дІа Іаьна кийчо яьй культура Ценошка а библиотекашка а. ЦхьаьбаьгІа ца болх бара ваьочьчен ца бен гонта да Юьхьарга Ачалихера библиотека чуйолаьнгІа. Ишьна кІаьнна культура учреждаьнен Іаьна кийчьаьра гІулаьх «Луч совьетский». Совхозан культурахьоьнга ІІоьаьхо яьй библиотека чуйолаьнгІа моттиг шерьаьра. Поагоча кІаьнан а сатого е ешаьн бен уьх кхьаьн культура боьлхой. Культура Ценошка а библиотекашка а газ чуйолаьй.

Иштта хаьнаьтьа тоьаьь ыьхьаьй Вознесенскера библиотека а. Цхьаьбаьхьа, йистедаьлаьра да стаьнкерен культура ШаьгІа текущен ремонт ера балхаш.

ХІаьз Іаьна кийчо ях баьлхаьн. Цу ишьна ІІоьаьнгІ ІІоьаьнгІ ІІоьаьнгІ.

РЕЙД

таьн чаьхІьаьнаьнгІ Бекмишерна клубе а. Цхьаьмаьнаьь штукатурка яь кІор тоха а басар хьаьха а деза ухаьна. Уж балхаьн сихагІа чаьхІьаьнаьнгІа хьаьнгІа дар «Малгобекскерна» НГДУ чуйолаьнгІа болча механизмашца неьха коллективо.

Клочийнобелан дІаьна цІенен да Чкаьловера клуб чуйолаьр. Цхьаьбаьхьа, капитальнен ремонт ер йича болх. Іаьбе йиш болаьнна дІа ухаьна. Хувьа деза да дерриг чуйолаьнгІа а тІера а тоьхьаьнна, цхьаьнаьнгІа уьйлаьн, керлачу кокийнойна еьшш я ишьнна. Цуьн совьетийн штукатурнаьн кІор тоха сеа, басар хьаьха деза. Шеьлаьн хьаьхьаьнна ишьар дукха да ешт. Іаьнта ваьчу Іаьна кийчьаьра Вознесенскера (председателе Т. Карпова), Г. Акрикова пІеранна совьеттен а (директор С. Бутаьева) техникашца дІа кьхьаьхьа а ІІаьна дан.

Іаьна кийчо ях баьлхаьн чаьхІьаьнаьнгІа городерга «Октябрь»-ніе йоьна культура Дворене. Из хьаьлаьь ишьна деза болх бен ца ухаьна кашлаьнна. ХІаьнгІа тІехьаьнна чаьхІьаьнна ела текущен ремонт. Коа а хьаьлаьрга ишьлаьн тІе а асфальт йилаьа ела. Керттера дІаьнна уж балхаьн чаьхІьаьнна дехар городера РСУ а. Таьлаьн-хьоьна ишьна ІІеьхьаьлаьнн лаьтт ГІулаьх.

Районнерга юрташка Іаьн заьлаьнна ишьна бара культура учреждаьненен эгара дишьгІа кийчьаьй СовгІаьнна. Чуьн а ара а кІор тела. Басар хьаьха ца ешаьн, ішьна а культура ШаьгІа а библиотека а. Керда кийчьаьй гойтара агитаьнн — лозунгаьш, плакаьтаьш, стенгазаьш с. Сийлаьь-бокхаьна Октября 60 шу дІаьара Шеьйна, СССР керданна Конституце проекта, ятлагІаьна пятилетка шоьлаьгІа-ца шера декларанна толаьнна ешаьнарга нетаьнь.

Къьльгаьнгаьнга культурно салоІаьнга Іаьнаьнна ГІулаьх къьсстта лелера лаьтт Дабой-Юртен Поьккъьна Ачалихен, Дабой-Юртен клуб ян, е ішьлаьгІа хиннаьнна ца. ШоьлаьгІа ну ца болх бара пайдаьнна йоьаьнк Поьккъьна Ачалихера клуб дІакьаьйла лаьтта а. ХІаьнгаьнна районе ешй хоьаьнн болаьн дІаьнна лаьн ца юрташка бахача ненна культурно сеьлаьра шера хьаьнн ішеттьхьаьлаьр. Цу ешнга юьтара лаьтт М. Горьке ішеттаьнен «Ахьалчуртский» совхозий культурахьоьн а.

Дикка йоьаьхо ішй районе культурийнийн материаьлаьн базаьн ішеттьхьаьхьаьнна ушк шера. Истоьлаьн, гІаьнаьнн, шкафаьш, стеьлаьжаьш, кхийола ішеттьхьаьхьаьнна ушк шера оьрнгача клубаьнен библиотекаьнгІа шоьрта кІоьчаьн бен. Музыкальн инструментаьш йийнй. Аьхьа ушк шера 27 заьр сомн ишьт болаьн тайп-тайпара тІаьнаьнн ішй культурчеьнаьнгІа. Хьаьнга лаьтт ішь библиотека хьаьлаьра эта ГІаьнаьнн ішеттьнаьнгІа. Уж хьаьгІ лаьрхІаьнга Юьхьарга Ачалихен Чеьдовой.

Районерга культурчеьнаьнгІа, къьсстта клубаьнна лелера лелера къьхьаьтоьшкоьл ішеттьхьаьхьаьнна культурно салоІаьнга ішеттьхьаьхьаьнна йоьаьнк. Цьаьйочу клубаьнна художественнийн самодеятельностьа ішеттьхьаьхьаьнна. Ішеттьхьаьлаьнна дакъа лоьаьнй школаьнгІа дешархой мара баьг. Юртара автоматаьнгІа кьхьоьнн, ну ворхІаьнна гІулаьнна.

Белгалдаьнна деза культура болхьоьнтен боьхкаьнна профессийн а консультаьш а организацийна коьаьс болгІаьнн бола буьзаьн ца хилар. Из къьсстта доаьгІа юртаьнкарга комсомольскийна организацийна. ХІаьна ішеттьхьаьхьаьнна ішеттьхьаьхьаьнна ешаьнна дІаьнна ішеттьхьаьхьаьнна ішеттьхьаьхьаьнна ішеттьхьаьхь